

نهضت آزادی ایران

۱۳۴۰

ضرورت حفظ برجام و تحقق وفاق ملی

بسمه تعالی

در شامگاه ۱۸ اردیبهشت ۱۳۹۷ و پس از گذشت حدود سه سال از توافق هسته‌ای میان ایران و ۵+۱، دونالد ترامپ رییس جمهور ایالات متحده امریکا در اقدامی قابل پیش‌بینی و در راستای سیاست‌های تهاجمی خود، از توافقنامه بین‌المللی موسوم به «برجام» خارج شد و جهان را در برابر عملی انجام شده قرار داد. این عهدشکنی درحالی صورت گرفت که افکار عمومی مردم جهان، حتی اکثریت ملت آمریکا و همچنین، سایر کشورهای امضاکننده از برجام حمایت می‌کنند و گزارشات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی [IAEA] نیز دلالت بر پایبندی کامل دولت ایران به تعهداتش دارد. مقامات کاخ سفید در بیاناتی صریح عنوان کرده‌اند که به دنبال یک توافق جدید با دولتمردان ایران به منظور حل کلان مناقشات فی‌مابین هستند. به نظر می‌رسد که تصمیم رییس‌جمهور آمریکا در راستای برنامه‌های توسعه نفوذ در خاورمیانه و چانه‌زنی‌های دوباره و گفتگوی مستقیم برای وضعیتی است که از آن به «تغییر رفتار نظام» تعبیر می‌شود.

«برجام» تنها یک سند حقوقی میان چند کشور نبود، بلکه الگویی صلح‌آمیز و راه‌حلی واقع‌بینانه و مبتنی بر منطق اخلاقی «برد - برد» قلمداد می‌شد که در چارچوب مناسبات حقوق بین‌المللی و تامین امنیت جهانی و برای گشودن گره‌های کور در روابط دولت‌ها شکل گرفت. نفی «برجام» نقض صلح و سلب امید از مردم جهان است و حداقل سه پیامد قطعی دارد: نخست، معوق ماندن روند صلح خاورمیانه و ممانعت از شکل‌گیری کشور مستقل فلسطینی، دوم، توسعه نفوذ دولت نژادپرست اسرائیل و کشورهای واپس‌گرای عربی و سوم، رشد بنیادگرایی جهادی در منطقه.

بنابراین بی‌دلیل نیست که بلافاصله پس از اعلام خروج دولت آمریکا از «برجام»، زبانه‌های جنگ در خاورمیانه شعله کشید. اسرائیل بیش از هر زمان دیگر، تحت فشار شدیدی از افکار عمومی در داخل و خارج قرار دارد تا اولاً امکانات فن‌آوری هسته‌ای جنگی خود را مهار کند و ثانیاً، به موجودیت کشور مستقل فلسطین تن دهد. از همین رو نیاز اساسی دارد تا به هر نحوی شده، از این مخمصه رهایی یابد.

مردم شریف ایران،

مجموعه مواضع دولت راست‌گرای اسرائیل در طول سالیان اخیر، حکایت از اهداف شومی به منظور تجزیه ایران و بالکانیزه شدن خاورمیانه دارد و به همین جهت، سال‌هاست که به دنبال تدارک شرایطی برای رویارویی نظامی ایران با آمریکا و غرب می‌باشد. متأسفانه روی کار آمدن ترامپ در ایالات متحده، جاه‌طلبی دولت‌مردان عرب حاشیه خلیج فارس و نارضایتی فزاینده مردم ایران که ناشی از تداوم فضای امنیتی و مشکلات اقتصادی و اَبَربحران‌های جاری در کشور است، زمینه را برای پیگیری و عملی ساختن این نیت غیرانسانی، بیش از پیش فراهم ساخته است.

رویکرد مدبرانه دکتر حسن روحانی و برخی مقامات رسمی جمهوری اسلامی ایران در واکنش به خروج ایالات متحده از «برجام» نشان داد که راه دیپلماسی و مدار تعامل ایران با جهان، هنوز بسته نشده و می‌توان با مذاکره و گفت‌وگو و با تقویت همکاری‌های بین‌المللی با سایر کشورها، ایالات متحده و معدود حامیانش را در موضوع برجام و حقوق حقه ایران در انزوا قرار داد.

نهضت آزادی ایران امیدوار است که این رویکرد عقلانی در خارج، به پشتوانه‌های جدی در داخل کشور نیز اتکا پیدا کند. ما در طول سالیان پس از انقلاب، همواره اعلام کرده‌ایم که پذیرش حقوق اساسی ملت و اصلاحات سیاسی دموکراتیک، یگانه راهکار واقع‌بینانه و ممکن در راستای حل بحران‌های کلان جامعه و حفظ دستاورها و آرمان‌های انقلاب یعنی آزادی، حاکمیت ملت و حاکمیت ملی است. همچنین، بهبود شاخص‌های حقوق بشر، ضریب همبستگی ملی را افزایش داده و منجر به عقب‌نشینی بدخواهان استقلال و تمامیت ارضی ایران خواهد شد.

امروز ابتکار عمل در دست حاکمیت ایران است. مقام رهبری در روز انتخابات ریاست جمهوری در ۲۴ خرداد ۱۳۹۲ اعلام کرد که حتی مخالفان جمهوری اسلامی هم به خاطر منافع ایران در انتخابات شرکت کرده و رای دهند. اینک زمان آن رسیده تا خود ایشان، به خاطر منافع ملی و تمامیت ارضی ایران، پیش‌گام در پذیرش اصلاحات اساسی در راستای وفاق ملی شده و پیش‌نیاز آن، یعنی زمینه‌های عملی گفت‌وگوی ملی را فراهم آورند.

حکومت ایران با پذیرش داوطلبانه تغییرات دمکراتیک و در چارچوب تحقق حقوق و حاکمیت ملت، افزون بر آن که در مسیر آرمان‌های انقلاب و مطالبات تاریخی ایرانیان گام می‌نهد، ماهیت تحولات پیش رو را در چارچوب نظام، درون‌زا و مسالمت‌آمیز خواهد کرد. همچنین هرگونه احتمال برای تغییرات تحمیلی از سوی نیروهای برانداز و دولت‌های متخاصم را که هدفی جز بازگرداندن مناسبات کلان ایران به پیش از بهمن ۱۳۵۷ و تجزیه کشور ندارند، مرتفع و غیرممکن می‌سازد.

رفع حصر از سران جنبش اجتماعی ایران، آزادی زندانیان سیاسی و عقیدتی، لغو نظارت استصوابی، آزادی احزاب، مطبوعات مستقل و سندیکاها برای فعالیت علنی و قانونی و الزام قوه قضاییه به رعایت الزامات قانونی، همه در چارچوب دکترین امنیت ملی نوین جمهوری اسلامی ایران می‌توانند قرار گیرند.

نهضت آزادی ایران هشدار می‌دهد که مواضع توأمان دولت ترامپ و افراطیون اسرائیلی، مغایر با روند مبارزات دمکراتیک ملت ایران بوده و به تقویت موقعیت جریانات اقتدارگرا در ایران منجر می‌شود. بنابراین، ضمن محکومیت رفتار تمامیت‌خواهانه دولت امریکا در نادیده گرفتن تعهدات بین‌المللی «برجام»، با دغدغه‌ای جدی خاطر نشان می‌سازد که در شرایط پیش‌آمده، سیاست‌ها و عملکرد حاکمیت ایران در خارج از مرزها، به ویژه در سوریه و یمن، باید توأم با خویشتن‌داری، شکیبایی و مبتنی بر ارزیابی‌های بلندمدت صورت پذیرد. حاکمیت ایران نباید اجازه دهد تحت هیچ شرایطی، افراطیون اسرائیل با حمایت مالی، نظامی و لجستیک برخی دولت‌های عربی به خواسته دیرینه‌شان نائل آیند و ما را در مقابله نظامی با آمریکا و غرب قرار دهند. امید است حاکمیت ایران تحت تاثیر غوغا فکنی‌های جنگ‌سالارانه قرار نگیرد و با پایبندی به «برجام» در خارج و به دست گرفتن ابتکار عمل در بسط آزادی‌های مدنی و سیاسی مصرح در قانون اساسی ایران و تدارک شرایط مطلوب برای فعالیت احزاب سیاسی مستقل و رسانه‌های آزاد، زمینه‌های عینی گفت‌وگوی فراگیر ملی و همگرایی بیشتر را در داخل ایجاد کند تا با استفاده از ظرفیت‌های دیپلماسی عمومی، امکان جلوگیری از سیاست‌های تهاجمی جنگ طلبان فراهم آید.

محمد توسلی

دبیرکل نهضت آزادی ایران

۲۵ اردیبهشت ۱۳۹۷